

**SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI
GMINNEGO PROGRAMU WSPIERANIA RODZINY
W GMINIE WIELGIE NA LATA 2023-2025**

ZA ROK 2025

MARZEC 2026

WSTĘP

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2025, poz. 49 ze zm.) usystematyzowała zadania i obowiązki, jakie poszczególne organy państwa są zobowiązane wypełniać dla jej dobra. Wskazała zadania, jakie gmina ma wypełniać względem rodziny i dzieci. Szczególnie bowiem dzieci są narażone na niebezpieczeństwa wynikające z zaniedbań ze strony dorosłych. Rodzina jest główną komórką budującą każde społeczeństwo. Ma zasadniczy wpływ na kształtowanie tożsamości i postaw człowieka oraz na jego funkcjonowanie w rolach społecznych. Rodzina jest pierwszym, naturalnym środowiskiem wychowawczym w życiu dziecka, gdyż wprowadza je w świat kultury i przygotowuje do udziału w życiu dorosłym. Oddziałując na osobowość dziecka, rodzina pokazuje mu swój system wartości i tradycje oraz ukierunkowuje jego postępowanie. Prawidłowe relacje w rodzinie chronią przed powstawaniem problemów społecznych, zwłaszcza przed uzależnieniami, przemocą i niedostosowaniem społecznym. Współczesna rodzina boryka się z wieloma problemami i zagrożona jest licznymi czynnikami patologicznymi m.in. alkoholizm, narkomania, powstawanie nieformalnych grup rówieśniczych nastawionych na wspólne spędzanie czasu wolnego. Niebagatelne znaczenie ma także stosowanie nieprawidłowych metod wychowawczych przez rodziców. Wszystkie te czynniki nieuchronnie prowadzą do dysfunkcji rodziny. Niewydolność rodziców znacznie wpływa i przyczynia się do zaburzeń zaspokajania podstawowych potrzeb rozwojowych dziecka, co prowadzi między innymi do zaburzeń szkolnych oraz izolacji społecznej.

Zadaniem pomocy społecznej jest zapobieganie powyższym problemom poprzez tworzenie systemu wspomagającego rodzinę i dzieci, w taki sposób, aby byli oni w stanie samodzielnie zmierzyć się z własnymi problemami. Umożliwienie prawidłowego funkcjonowania w środowisku daje szansę na dokonanie koniecznych zmian w celu polepszenia sytuacji rodziny. Pomoc powinna mieć na celu również podtrzymanie umiejętności uczestnictwa w życiu społeczności lokalnej i pełnieniu ról społecznych poprzez wzmacnianie zasobów tkwiących w poszczególnych członkach rodziny, poprawę jakości życia rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym, wspieranie rodziców w pełnieniu funkcji opiekuńczo - wychowawczych. Priorytetem wspierania rodzin jest zapewnienie odpowiednich warunków rozwoju dla dzieci i młodzieży, aby zapobiegać powielaniu nieprawidłowych wzorców w przyszłości. Każde dziecko do prawidłowego rozwoju potrzebuje rodziny, która otacza je miłością, zapewnia poczucie bezpieczeństwa i zaspakaja jego potrzeby. Rodzina w sposób świadomy i nieświadomy oddziałuje na osobowość

młodego człowieka, przekazuje mu swój system wartości, tradycje, poglądy, ukierunkowuje jego aktywność i postępowanie na całe życie. Pomyślny rozwój jest możliwy w prawidłowo funkcjonującej rodzinie. Wszelkie działania służb i instytucji pracujących na rzecz dobra dziecka powinny być zintegrowane i uwzględniać prawo do zachowania jego tożsamości i prawa do utrzymania kontaktów z rodzicami.

Zgodnie z art. 8 pkt 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej „Rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych wójt zapewnia wsparcie, które polega w szczególności na:

- 1) analizie sytuacji rodziny i środowiska rodzinnego oraz przyczyn kryzysu w rodzinie;
- 2) wzmocnieniu roli i funkcji rodziny;
- 3) rozwijaniu umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziny;
- 4) podniesieniu świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny;
- 5) pomocy w integracji rodziny;
- 6) przeciwdziałaniu marginalizacji i degradacji społecznej rodziny;
- 7) dążeniu do reintegracji rodziny.”

Jak wynika z art. 8 pkt 2 w/w ustawy „Wspieranie rodziny jest prowadzone w formie:

- 1) pracy z rodziną;
- 2) pomocy w opiece i wychowaniu dziecka.”

Zgodnie z pkt 3 w/w artykułu „Wspieranie rodziny jest prowadzone za jej zgodą i aktywnym udziałem, z uwzględnieniem zasobów własnych oraz źródeł wsparcia zewnętrznego.”

Art. 10 pkt 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej wskazuje, że „Pracę z rodziną organizuje gmina lub podmiot, któremu gmina zleciła realizację tego zadania na podstawie art. 190”. Zatem praca z rodziną realizowana jest za pośrednictwem Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wielgim.

Art. 10 pkt 3 w/w ustawy mówi, że „Praca z rodziną jest prowadzona w szczególności w formie:

- 1) konsultacji i poradnictwa specjalistycznego;
- 2) terapii i mediacji;
- 3) usług dla rodzin z dziećmi, w tym usług opiekuńczych i specjalistycznych;
- 4) pomocy prawnej, szczególnie w zakresie prawa rodzinnego;
- 5) organizowania dla rodzin spotkań, mających na celu wymianę ich doświadczeń oraz zapobieganie izolacji, zwanych dalej „grupami wsparcia” lub „grupami samopomocowymi”.

„Praca z rodziną jest prowadzona także w przypadku czasowego umieszczenia dziecka poza rodziną” (art. 10 pkt 4).

Opierając się na założeniach wspomnianej wyżej ustawy, gmina zatrudniła asystenta rodziny, którego rolą jest całościowe wspieranie rodzin wychowujących dzieci, zagrożonych różnymi dysfunkcjami. Asystent rodziny towarzyszy rodzicom we wprowadzeniu zmian w swoim myśleniu, zachowaniu oraz otoczeniu, koniecznych do tego, aby środowisko rodzinne sprzyjało bezpieczeństwu i prawidłowemu rozwojowi dzieci.

Na podstawie art. 176 pkt. 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, Uchwałą Nr XLIII/365/2023 Rady Gminy Wielgie z dnia 28 marca 2023 r., przyjęty został „Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Wielgie na lata 2023-2025”, zwany dalej Programem. Jest on kontynuacją założeń i działań zawartych w poprzedniej edycji Programu, który powstał w 2020 roku i obowiązywał w latach 2020-2022. Koordynowanie i monitorowanie Programu powierzono Gminnemu Ośrodkowi Pomocy Społecznej w Wielgim, jako organizatorowi pracy z rodziną.

Niniejsze sprawozdanie zostało sporządzone na podstawie art. 179 ust. 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, który zobowiązuje do złożenia Radzie Gminy corocznego sprawozdania z realizacji zadań do dnia 31 marca każdego roku.

CELE I ZADANIA PROGRAMU

Głównym celem programu jest polepszenie sytuacji rodzin, poprawa jakości życia, zapobieganie patologii i wykluczeniu społecznemu. Umożliwienie wszechstronnego rozwoju dzieciom, przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których rodziny nie są w stanie pokonać wykorzystując własne możliwości i środki.

Za cele szczegółowe programu przyjęto:

1. Wspieranie rodzin biologicznych w odzyskiwaniu lub wzmacnianiu prawidłowego funkcjonowania.
2. Prowadzenie działalności profilaktycznej i edukacyjnej.
3. Prowadzenie konsultacji i poradnictwa specjalistycznego (w tym: psychologicznego, prawnego, rodzinnego).
4. Wsparcie w rozwijaniu umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziny oraz ochrona dzieci przed nieprzystosowaniem społecznym, marginalizacją i wykluczeniem.

5. Współpraca z podmiotami i instytucjami zajmującymi się rodziną i dzieckiem.
6. Podejmowanie działań na rzecz powrotu dziecka do rodziny naturalnej.
7. Udzielanie pomocy finansowej rodzinom żyjącym w trudnych warunkach materialnych.
8. Wsparcie dla rodzin z osobami długotrwale bezrobotnymi.
9. Organizacja i koordynacja dożywiania dzieci i młodzieży w szkołach/przedszkolach.
10. Wspieranie potrzeb edukacyjnych dzieci niepełnosprawnych.
11. Usługi dla rodzin z dziećmi, w tym usługi opiekuńcze i specjalistyczne.
12. Zapobieganie powstania sytuacji kryzysowych, wymagających interwencji oraz skuteczne reagowanie w sytuacji już zaistniałych poprzez udzielenie wielopłaszczyznowego wsparcia.
13. Rozszerzanie oferty edukacyjnej działań profilaktycznych dla osób zagrożonych (uzależnionych i ich rodzin) oraz specjalistyczne poradnictwo, w tym psychologiczne dla dzieci.
14. Podejmowanie przez placówki oświaty działań w zakresie profilaktyki uzależnień innych problemów społecznych przez prowadzenie w szkole programów profilaktycznych, dotyczących uzależnień, agresji, radzenia sobie ze stresem.
15. Wsparcie asystenta rodziny dla rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.
16. Podnoszenie jakości i dostępności świadczonego wsparcia dla rodzin z dziećmi poprzez:
 - a) podnoszenie kwalifikacji zawodowych pracowników: szkolenia, przeciwdziałanie wypaleniowi zawodowemu poprzez zapewnienie superwizji,
 - b) współpraca z podmiotami i instytucjami zajmującymi się rodziną,
 - c) zatrudnianie asystentów rodzin adekwatnie do potrzeb,
 - d) pobudzanie aktywności środowiska lokalnego poprzez wspólne działania rodzin, sektora publicznego, prywatnego i organizacji pozarządowych.
17. Dążenie do utworzenia placówek wsparcia dziennego.
18. Podejmowanie działań zmierzających do utworzenia żłobka na terenie gminy.
19. Podejmowanie działań zmierzających do powstawania rodzin wspierających.
20. Współpraca z Warsztatem Terapii Zajęciowej (WTZ), w zakresie wsparcia rodziny, w której jest osoba niepełnosprawna.

21. Współpraca z Zakładem Aktywizacji Zawodowej (ZAZ), w zakresie stworzenia możliwości pracy dla osób niepełnosprawnych.
22. Współpraca ze Specjalistycznym Ośrodkiem Wsparcia dla Osób Doznających Przemocy Domowej we Włocławku (MOPR Włocławek).
23. Realizacja programów osłonowych wspierających rodzinę.

Nadrzędnym celem programu jest zatem ścisła współpraca podmiotów działających na rzecz dzieci i rodzin, co gwarantuje osiągnięcie zamierzonych celów.

Do oceny stopnia realizacji działań wykorzystano następujące wskaźniki:

- liczba programów na rzecz dzieci i rodziny,
- liczba programów profilaktycznych i edukacyjnych,
- liczba dzieci objęta opieką do lat 3,
- liczba rodzin objętych Programem „Karta Dużej Rodziny”,
- liczba i rodzaje porad udzielonych przez specjalistów,
- liczba rodzin i osób objętych pomocą społeczną, świadczeniami rodzinnymi, świadczeniami z funduszu alimentacyjnego,
- liczba dzieci dożywianych w szkołach,
- liczba dzieci, które otrzymały stypendium i wyprawkę szkolną (realizowane przez szkoły),
- liczba dzieci biorących udział w zajęciach organizowanych przez Ośrodek Kultury i Bibliotekę Gminy Wielgie w trakcie ferii i wakacji,
- liczba rodzin objętych specjalistycznymi usługami opiekuńczymi,
- liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny,
- liczba rodzin objętych pracą socjalną,
- liczba założonych Niebieskich Kart,
- liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej/powracających z pieczy zastępczej do rodziców,
- liczba dzieci korzystających ze stypendium szkolnego o charakterze socjalnym,
- liczba osób korzystających z poradnictwa GKRPA w Wielkiem oraz liczba wniosków skierowanych na leczenie odwykowe do Sądu,
- liczba pracowników pracujących z rodziną, którzy podnieśli swoje kwalifikacje poprzez udział w szkoleniach, studiach, superwizjach.

REALIZACJA DZIAŁAŃ NA PODSTAWIE OSIĄGNIĘTYCH WSKAŹNIKÓW W 2025 ROKU

Wskaźnik - liczba programów na rzecz dzieci i rodziny

W 2025 r. przez GOPS Wielgie realizowane były następujące programy mające na celu pomoc dzieciom i rodzinom:

- „*Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Wielgie na lata 2023-2025*”, którego celem jest polepszenie sytuacji rodzin, poprawa jakości życia, zapobieganie patologii i wykluczeniu społecznemu. Umożliwienie wszechstronnego rozwoju dzieciom, przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których rodziny nie są w stanie pokonać wykorzystując własne możliwości i środki.
- „*Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Wielgie na lata 2024-2030*”, którego zadaniem jest wprowadzenie w życie działań, mających na celu udzielenie pomocy ofiarom przemocy domowej, a także podejmowanie odpowiednich działań wobec osób stosujących przemoc oraz zwrócenie uwagi społeczności lokalnej na zjawisko przemocy domowej. Program wyznacza również główne kierunki działania Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej, w celu skutecznego reagowania na to zjawisko. Zakłada kompleksową pomoc, zarówno dla osób doznających przemocy, jak i osób stosujących przemoc oraz świadków przemocy, przy udziale służb, instytucji oraz społeczności lokalnej. Wymaga podejmowania równoczesnych działań o charakterze interwencyjnym, profilaktycznym i terapeutycznym.
- „*Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii Gminy Wielgie na rok 2025*” określający lokalną strategię w zakresie profilaktyki uzależnień oraz minimalizacji szkód społecznych i indywidualnych wynikających z używania alkoholu i narkotyków.
- „*Posilek w szkole i w domu*” na lata 2024-2028 to wieloletni rządowy program, mający charakter modułowy. Celem modułu 1 i 2 jest zapewnienie posiłku dzieciom, uczniom i młodzieży oraz objęcie pomocą osób dorosłych, zwłaszcza osób starszych, chorych lub niepełnosprawnych i samotnych.
- *Wieloletni gminny program osłonowy w zakresie dożywiania „Posilek w szkole i w domu” na lata 2024-2028* przyjęty uchwałą Nr LI/436/2024 Rady Gminy Wielgie z dnia 15 marca 2024 r. obejmuje swoim zasięgiem mieszkańców gminy Wielgie.

- „*Karta Dużej Rodziny*” to ogólnopolski program opracowany przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej, oferujący system zniżek oraz dodatkowych uprawnień dla rodzin wielodzietnych (3+).

- *Program „Za życiem”* Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej, w ramach ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”. Głównym celem programu jest umożliwienie rzeczywistej i pełnej integracji społecznej osób niepełnosprawnych oraz wsparcie psychologiczne, społeczne, funkcjonalne i ekonomiczne ich rodzin. Program obejmuje kompleksowe rozwiązania, w szczególności w obszarach dotyczących wsparcia dla kobiet w ciąży i ich rodzin, wczesnego wspomagania dziecka i jego rodziny, usług wspierających i rehabilitacyjnych, wsparcia mieszkaniowego, a także koordynacji wsparcia, poradnictwa i informacji.

- *Program „Opieka 75+” – edycja 2025*, którego strategicznym celem jest poprawa dostępności do usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób w wieku 75 lat i więcej. Gminy przystępujące do realizacji programu uzyskały finansowe wsparcie do 60% przewidywanych kosztów realizacji zadania.

- *Program „Opieka wytchnieniowa” dla Jednostek Samorządu Terytorialnego – edycja 2025* to program resortowy Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej, finansowany ze środków Funduszu Solidarnościowego. Program kierowany do członków rodzin lub opiekunów, którzy wymagają wsparcia w postaci doraźnej, czasowej przerwy w sprawowaniu bezpośredniej opieki nad dziećmi z orzeczeniem o niepełnosprawności, a także nad osobami posiadającymi orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczenie traktowane na równi z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności. Opieka wytchnieniowa ma za zadanie odciążenie członków rodzin lub opiekunów osób niepełnosprawnych poprzez wsparcie ich w codziennych obowiązkach lub zapewnienie czasowego zastępstwa.

- *Program „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością” dla Jednostek Samorządu Terytorialnego – edycja 2025* jest programem resortowym Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej, finansowanym ze środków Funduszu Solidarnościowego. Jego celem jest zapewnienie dostępności do usług asystencji osobistej, tj. wsparcia w wykonywaniu codziennych czynności oraz funkcjonowaniu w życiu społecznym osób z niepełnosprawnością. Nadrzędnym celem usług asystencji osobistej jest dążenie do poprawy funkcjonowania osoby z niepełnosprawnością w jej środowisku, zwiększenia możliwości zaspokajania potrzeb oraz włączenia jej w życie społeczne.

- *Program „Kujawsko-Pomorska Teleopieka”* - dodatkowa usługa opiekuńcza, wykorzystująca nowoczesne technologie. Jej celem jest zwiększenie bezpieczeństwa osób

starszych, niesprawnych, chorych i innych, pozostających samotnie w swoich domach. Jest narzędziem systemu opieki, które pozwala wielu osobom na lepsze funkcjonowanie, odzyskanie poczucia bezpieczeństwa i samodzielności. Przeznaczona jest dla osób z problemami sercowo-kążeniowymi i polega na noszeniu bransoletek monitorujących pracę tego układu.

Wskaźnik - liczba programów profilaktycznych i edukacyjnych

Szkoła Podstawowa w Wielgiem realizuje działania z zakresu profilaktyki, opieki i wychowania w oparciu o **Program Wychowawczo - Profilaktyczny** szkoły.

W minionym roku działania profilaktyczne zrealizowane zostały poprzez:

- spotkanie uczniów klas I – VIII i dzieci z oddziałów przedszkolnych z przedstawicielami Policji i Państwowej Straży Pożarnej pod hasłem „Bezpieczne ferie 2025”,
- udział w dniu 14.02.2025 r. w wyjątkowej akcji pod hasłem „Kochaj swoje życie – bądź bezpieczny”. Jej celem było promowanie bezpieczeństwa pieszych w ruchu drogowym. Z tą myślą, funkcjonariuszka policji z Komendy Powiatowej Policji z Lipna, zajmująca się profilaktyką społeczną, postanowiła połączyć walentynkową atmosferę z edukacją dotyczącą odpowiedzialnego zachowania na drodze. Podczas spotkania uczniowie otrzymali elementy odblaskowe, które mają poprawić ich widoczność po zmroku,
- Dni Zdrowia i Profilaktyki pod hasłem „Standardy Ochrony Małoletnich”,
- spotkanie z Marcinem Miziołkiem założycielem Spiral Coaching, Certyfikowanym Coachem Izby Coachingu w ramach obchodów Światowego Dnia Zdrowia Psychicznego,
- spektakle profilaktyczne grupy „Magiczna scena” z Krakowa dla uczniów klas I – III i dzieci z oddziału przedszkolnego,
- organizacja akcji "Bijemy rekord pierwszej pomocy - Ratujemy i uczymy ratować" w dniu 16.10.2025 r., przy współpracy z WOŚP Lipno, udział wzięli uczniowie klas IV- VIII,
- podsumowanie w dniu 19.11.2025 r. o godzinie 17.00 ogólnopolskiej kampanii społecznej „Dzieciństwo bez przemocy”. Szkoła już po raz drugi wzięła udział w inicjatywie powstałej przez Fundację Dajemy Dzieciom Siłę i Krajowej Koalicji na rzecz Ochrony Dzieci.

W ramach działań odbyły się warsztaty w klasach I – III prowadzone przez pedagoga p. Annę Siedlecką i psychologa p. Lidię Szlągiewicz z Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej w Lipnie. Spotkania miały na celu uświadomienie, że każde dziecko jest ważne, zasługuje na szacunek i akceptację. Uczniowie zostali zaznajomieni z koniecznością stawiania granic w relacjach z drugim człowiekiem. Dzieci z klas młodszych wykonały wspólnie plakaty pod hasłem „Szczęśliwe dzieciństwo”. W oddziale przedszkolnym „Motylki” zorganizowane

zostały warsztaty profilaktyczne z pedagogiem specjalnym na „Moje granice – kiedy i jak powiedzieć nie”.

- przeprowadzenie warsztatów profilaktycznych w klasach III z okazji Dnia Tolerancji przy współpracy z Poradnią Psychologiczno - Pedagogiczną w Lipnie na temat "Ludzie choć inni są, to razem być powinni",
- włączenie się w ogólnopolską inicjatywę Ministerstwa Edukacji Narodowej „Tydzień o przeciwdziałaniu przemocy rówieśniczej”. Z tej okazji w szkole zorganizowane zostały spotkania w klasach I – III ze specjalistami na temat radzenia sobie z przemocą. Najmłodsi uczniowie rozwijali pożądane umiejętności społeczne, a w szczególności uczyli się asertywności i sztuki komunikacji.
- zorganizowanie w klasach IV – VII przez członków Samorządu Uczniowskiego pod opieką pedagogów prezentacji multimedialnej „Stop przemocy rówieśniczej” oraz przeprowadzenie dyskusji, podczas których młodzież dzieliła się swoją wiedzą na temat przyczyn, przejawów i sposobów zapobiegania zachowaniom przemocowym. Specjaliści szkolni przygotowali broszury informacyjne, a także gazetkę szkolną przypominającą, jak reagować powinien uczeń i gdzie szukać pomocy, kiedy znajdzie się w trudnej sytuacji.
- wspieranie rodziców uczniów poprzez organizowanie we współpracy z Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną w Lipnie spotkań szkoleniowych: „Gotowość szkolna dziecka”, a także „Współpraca rodziców ze szkołą”.

Uczniowie borykający się z trudnościami dydaktycznymi, wychowawczymi i emocjonalnymi objęci byli wsparciem specjalistów pedagoga, logopedy, psychologa Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej w Lipnie. Rodzicom uczniów udzielane były porady i konsultacje.

W roku 2025 w **Szkole Podstawowej w Czarnem** realizowane były liczne **działania wychowawczo-profilaktyczne**, których celem było wspieranie prawidłowego rozwoju uczniów, przeciwdziałanie przemocy rówieśniczej, kształtowanie postaw empatii, tolerancji i odpowiedzialności oraz budowanie bezpiecznego i przyjaznego klimatu szkoły.

W ramach realizacji programów profilaktycznych przeprowadzono następujące działania:

Realizowany był program „Klub Bezpiecznego Puchatka”, w którym uczestniczyło 33 uczniów. Celem programu było kształtowanie u najmłodszych uczniów właściwych postaw związanych z bezpieczeństwem w szkole, w domu oraz w kontaktach z innymi osobami.

Szkoła brała udział w projekcie „Szkoła Dostępna dla wszystkich”, którego głównym celem było podniesienie kompetencji nauczycieli-specjalistów (pedagogów, psychologów,

pedagogów specjalnych, logopedów) w zakresie udzielania adekwatnego wsparcia dzieciom, uczniom, rodzicom i nauczycielom. W ramach projektu prowadzone były zajęcia wychowawczo-specjalistyczne i integracyjne, sprzyjające budowaniu poczucia wspólnoty, ze szczególnym uwzględnieniem uczniów będących uchodźcami z Ukrainy oraz ochrony zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży. Działania realizowane były przez pedagoga szkolnego.

Zrealizowano program „Szkoła Pozytywnego Myślenia”, w którym uczestniczyło łącznie 108 uczniów. Uczniowie klasy VIII (15 osób) brali udział w zajęciach z wychowawcą, natomiast pozostali uczniowie uczestniczyli w warsztatach profilaktycznych. Program miał na celu rozwijanie umiejętności radzenia sobie z emocjami, wzmacnianie poczucia własnej wartości oraz kształtowanie pozytywnego myślenia.

Realizowany był również Projekt Edukacyjno-Społeczny „Każdy inny – wszyscy równi”, skierowany do wszystkich uczniów szkoły. Projekt uwrażliwiał społeczność szkolną na obecność i potrzeby osób ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Działania prowadzone były przez pedagoga specjalnego przy wsparciu psychologa i pedagoga szkolnego.

W szkole wdrożono program mentoringu rówieśniczego „Razem Raźniej”, obejmujący 5 par uczniów. Program miał na celu integrację społeczności uczniowskiej, w tym uczniów z doświadczeniem migracji, wzmacnianie relacji rówieśniczych oraz rozwijanie umiejętności współpracy i wzajemnego wsparcia.

Placówka przystąpiła do programu „Doposażenie szkół w środki higieny menstruacyjnej w roku szkolnym 2024/2025 – Okresowe ABC”, realizowanego przez MEN i Kulczyk Foundation. Celem programu było przeciwdziałanie ubóstwu i wykluczeniu menstruacyjnemu poprzez zwiększenie dostępu do środków higieny menstruacyjnej, przekazywanie wiedzy na temat dojrzewania i higieny osobistej oraz zapobieganie negatywnym skutkom dla zdrowia psychicznego uczniów.

W ramach szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego na zajęciach z wychowawcami oraz podczas apeli organizowane były pogadanki i spotkania profilaktyczne, m.in. dla uczniów klas VII i VIII, dotyczące profilaktyki uzależnień.

Uczniowie uczestniczyli także w spektaklach i spotkaniach profilaktycznych, takich jak spektakl „Księga życzeń” w wykonaniu Teatru Kurtyna z Krakowa oraz spotkanie „Zasady bezpieczeństwa” z udziałem przedstawicieli WOPR i Policji.

W szkole prowadzone były porady i konsultacje dla uczniów i rodziców przez pracowników Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Lipnie oraz specjalistów zatrudnionych w szkole (pedagog, psycholog).

Uczniowie z niepełnosprawnościami objęci byli pomocą psychologiczno-pedagogiczną, w tym zajęciami logopedycznymi, korekcyjno-kompensacyjnymi, terapią pedagogiczną, zajęciami rozwijającymi umiejętności emocjonalno-społeczne oraz zajęciami z pedagogiem, pedagogiem specjalnym i psychologiem. Szkoła realizowała również wczesne wspomaganie rozwoju dla jednego dziecka w oddziale przedszkolnym.

Istotnym elementem działań profilaktycznych były inicjatywy ukierunkowane na przeciwdziałanie przemocy rówieśniczej. Zorganizowano Dzień Życzliwości i Pozdrowień, którego celem było promowanie pozytywnych relacji, empatii i wzajemnego szacunku. Przeprowadzono apel poświęcony Prawom Dziecka w ramach kampanii „Dzieciństwo bez przemocy” oraz lekcję online „Jak reagować na przemoc? Rozpoznaj, zareaguj, zatrzymaj”. Uczniowie uczestniczyli także w spektaklu profilaktycznym „Tajemnice zaginionych książek” oraz apelu podsumowującym Tydzień Przeciwdziałania Przemocy Rówieśniczej.

Równolegle treści profilaktyczne realizowane były na godzinach wychowawczych, podczas których poruszano m.in. zagadnienia budowania poczucia własnej wartości, rozpoznawania emocji, praw dziecka oraz zasad bezpieczeństwa.

Podjęte działania przyczyniły się do wzmacniania kompetencji społecznych uczniów, podnoszenia świadomości w zakresie bezpieczeństwa i praw dziecka oraz budowania bezpiecznego, wolnego od przemocy środowiska szkolnego. Uczniowie aktywnie uczestniczyli w realizowanych działaniach i wykazywali duże zaangażowanie.

W roku 2025 w **Szkole Podstawowej w Zadusznikach** realizowano szereg działań o charakterze profilaktycznym, mających na celu przeciwdziałanie przemocy rówieśniczej oraz zapobieganiu różnym formom uzależnień. Działania były zgodne ze **szkolnym Programem Wychowawczo-Profilaktycznym** oraz rekomendacjami Ministerstwa Edukacji.

1. Zajęcia profilaktyczne dla uczniów

- Przeprowadzono cykl godzin wychowawczych poświęconych tematyce przemocy fizycznej, psychicznej i cyberprzemocy.
- „Wyprawa do zakłętego lasu” - spektakl profilaktyczny.
- Uczniowie klas IV–VIII uczestniczyli w warsztatach dotyczących odpowiedzialności prawnej nieletnich oraz bezpiecznego korzystania z internetu.
- Światowy Dzień Świadomości Autyzmu.
- „Galaktyczny przyjaciel” - spektakl profilaktyczny.
- Spotkanie z Rzeczniczką Praw Dziecka.
- Tydzień Przeciwdziałania przemocy rówieśniczej.
- „Tajemnice Zaginionych Książek” - spektakl profilaktyczny.

- Akcja - Dzieciństwo bez przemocy.

- Zorganizowano spotkania profilaktyczne, dotyczące uzależnień od alkoholu, nikotyny, dopalaczy i środków psychoaktywnych, prowadzone przez specjalistów z poradni psychologiczno-pedagogicznej.

2. Współpraca z rodzicami

- Rodzice otrzymali materiały informacyjne dotyczące rozpoznawania sygnałów zagrożenia przemocą i uzależnieniami.

- Zorganizowano spotkanie edukacyjne dla rodziców klas VI–VIII, dotyczące profilaktyki uzależnień behawioralnych (gry komputerowe, media społecznościowe).

3. Działania środowiskowe i wychowawcze

- Wprowadzono regularne dyżury nauczycieli na przerwach oraz w miejscach szczególnie narażonych na zachowania agresywne. Przeprowadzono akcję „Tydzień Życzliwości”, promującą kulturę osobistego i wzajemnego wsparcia.

- „Zbieramy dary dla schroniska” wraz ze Stowarzyszeniem Czarne Stopy.

- Kontynuowano działalność skrzynki zaufania oraz dyżury pedagoga szkolnego.

- Realizowano program rówieśniczych mediatorów, wspierający rozwiązywanie konfliktów w sposób konstruktywny.

4. Współpraca z instytucjami zewnętrznymi

- Szkoła współpracowała z Policją, WOPR, PPP oraz Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w zakresie edukacji profilaktycznej oraz konsultacji w przypadkach wymagających interwencji.

- Zgłoszono i zrealizowano procedury Niebieskiej Karty w sytuacjach uzasadnionego podejrzenia przemocy domowej.

5. Monitorowanie i ewaluacja

- Regularnie analizowano sytuację wychowawczą szkoły, dokonując przeglądu zgłoszeń, interwencji oraz działań profilaktycznych.

- Na podstawie obserwacji i konsultacji z zespołem nauczycieli wprowadzono dodatkowe działania wspierające integrację zespołów klasowych.

6. Do szkoły uczęszcza 13 uczniów z orzeczeniami o potrzebie kształcenia specjalnego. Koordynacją wspierania potrzeb dzieci z niepełnosprawnościami zajmuje się pedagog specjalny. Wsparcie udzielane jest uczniom w trakcie bieżącej pracy z nimi oraz zintegrowanych działań specjalistów. Szkoła realizuje zajęcia z zakresu pomocy psychologiczno-pedagogicznej i zatrudnia specjalistów zgodnie z potrzebami wynikającymi z orzeczeń (13) lub opinii (25) PPP. Odbýwały się zajęcia z zakresu pomocy psychologiczno-

pedagogicznej: logopedyczne, korekcyjno-kompensacyjne, dydaktyczno-wyrównawcze, zajęcia rozwijające kompetencje emocjonalno-społeczne oraz zajęcia rewalidacyjne. Uczniowie z niepełnosprawnościami dysponują środkami dydaktycznymi niezbędnymi do realizacji zajęć dostosowanych do ich potrzeb i możliwości (zakupione w ramach dotacji MENiS).

W szkołach z terenu gminy Wielgie prowadzona jest praca z dziećmi, młodzieżą i rodzicami, mająca na celu wskazanie możliwości radzenia sobie z negatywnymi emocjami, zachowaniami agresywnymi oraz ucząca wrażliwości na krzywdę drugiego człowieka.

Z funduszy Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii Gminy Wielgie zostały zakupione trzy pakiety profilaktyczne z całoroczną subskrypcją dla uczniów klas I - VIII szkół podstawowych z terenu gminy Wielgie. W miesiącu marcu i październiku dla wszystkich uczniów z klas I-III oraz przedszkoli zostały przeprowadzone programy profilaktyczne w formie teatralnej oraz pogadanki pt. „Tajemnica zaginionych książek”, „Galaktyczny przyjaciel”, „Pułapki sieci”. Widowiska te nawiązywały do bezpieczeństwa w sieci, rozsądnego korzystania z internetu, jak również poruszały tematykę problemu używek oraz przemocy i korzyści z aktywnego trybu życia. W marcu 2025 r. do Szkoły Podstawowej w Zadusznikach zostały przekazane bilety (dla 40 osób) na udział dzieci w spektaklu teatralnym z elementami profilaktyki antyalkoholowej i przeciwko przemocy w rodzinie, który odbył się w Kinie „Nawojka” w Lipnie. Podczas Gminnego Dnia Dziecka, dla dzieci został wystawiony namiot profilaktyczny, który był połączony z pogadanką o tematyce zagrożeń wynikających z nadużywania alkoholu i zażywania substancji psychoaktywnych, narkotyków i dopalaczy. W ZPO Wielgie dla uczniów klas VI i VII został zorganizowany program o charakterze profilaktyki uzależnień w formie warsztatów pt. „Cyberpułapka, czyli więzienie bez krat”. Było to połączenie koncertu muzycznego z pogadanką profilaktyczną.

W dniu 01.02.2025 r. GOPS Wielgie przy współpracy z Chrześcijańskim Stowarzyszeniem Dobroczynnym zorganizował „Gwiazdkową niespodziankę 2024” dla dzieci z terenu gminy Wielgie. GOPS Wielgie zapewnił poczęstunek, a stowarzyszenie paczki świąteczne. Rozdanie paczek poprzedzono krótkim występem artystycznym.

W okresie od 14.07.2025 r. do 23.07.2025 r. 12 dzieci z terenu gminy Wielgie uczestniczyło w bezpłatnych koloniach letnich w Mikoszewie. Wypoczynek dla dzieci zorganizowany został z inicjatywy Kuratorium Oświaty w Bydgoszczy.

GOPS Wielgie przy współpracy z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Lipnie i przy partnerstwie Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Toruniu w dniu 04.09.2025 r. zorganizował dla wytypowanych rodzin z dziećmi z naszej gminy warsztaty „Komunikacja z dzieckiem – nauka wyrażania własnych emocji” (w tym rodziny objęte asystenturą). W dniu 30.10.2025 r. we współpracy z PCPR Lipno odbyło się indywidualne poradnictwo pedagogiczne. W dniach 21.10.2025 r., 06.11.2025 r. i 19.11.2025 r. zorganizowane zostały spotkania asystenta rodziny z rodzinami objętymi asystenturą, i nie tylko, których celem była integracja i wymiana doświadczeń wśród rodzin mieszkających w naszej gminie.

W dniu 16.12.2025 r. asystent rodziny zorganizował spotkanie Wigilijne dla rodzin objętych asystenturą. Zaproszone rodziny przygotowały potrawy wigilijne, dzieliły się opłatkiem, wręczyły sobie wzajemnie upominki.

W tym miejscu należy wskazać wcześniej wspomniane dwa programy realizowane w 2025 r. przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wielgiem: „Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Wielgie na lata 2024-2030” i „Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii Gminy Wielgie na rok 2025”, które w ramach swoich zadań mają właśnie działania profilaktyczne.

Wskaźnik - liczba dzieci objęta opieką do lat 3

Na terenie Gminy Wielgie została utworzona placówka do opieki nad dziećmi do lat 3 – Żłobek Gminny „Kraina Wielgusia” w Wielgiem (wybudowany żłobek na 24 miejsca w ramach Programu „MALUCH+” 2022-2029). Inwestycja pozwoli mamom na powrót do pracy, podczas gdy dzieci będą pod dobrą opieką w gminnym żłobku. Uruchomienia żłobka – styczeń 2026 r.

Wskaźnik - liczba rodzin objętych Programem „Karta Dużej Rodziny”

Karta Dużej Rodziny to ogólnopolski program opracowany przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej. Oferuje system zniżek oraz dodatkowych uprawnień dla rodzin wielodzietnych (3+). KDR wspiera budżety rodzin wielodzietnych oraz ułatwia dostęp do dóbr i usług. W 2025 r. przyjęto 19 wniosków na „Kartę Dużej Rodziny” (9 wniosków typu zgłoszenie nowej rodziny, 5 wniosków typu zgłoszenie nowej rodziny dla rodzin składających się wyłącznie z rodziców, 1 liczba przyznanych kart dla nowego członka rodziny, 2 wnioski o uzupełnienie rodziny, 1 karta dla osób, które były już posiadaczem, 1 duplikat kart). Decyzji odmownych nie było. W sumie w 2025 r. wydano 57 kart.

Realizatorem Karty Dużej Rodziny jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wielgim.

Wskaźnik - liczba i rodzaje porad udzielonych przez specjalistów

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wielgim z myślą o mieszkańcach gminy organizuje wszelkiego rodzaju bezpłatne wsparcie, głównie terapeutyczne i psychologiczne, które w głównej mierze finansowane jest ze środków „Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii Gminy Wielgie”.

W okresie od 01.01.2025 r. do 31.12.2025 r. mieszkańcy gminy Wielgie mogli korzystać ze specjalistycznego **wsparcia prawnego/urzędowego** udzielanego raz w tygodniu przez inspektora do spraw wspierania rodziny. Każdy, kto tylko miał problem mógł zgłaszać się o wsparcie czy też poradę. W 2025 r. udzielono **54** tego typu **porady**.

Na zlecenie Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wielgim na terenie gminy Wielgie działały **3 punkty konsultacyjno-informacyjne** dla osób uzależnionych i współuzależnionych, w szczególności od alkoholu i narkotyków, w tym udzielanie wsparcia i informacji. Punkty te znajdowały się w ZPO Wielgie, GOPS Wielgie oraz pod adresem Zaduszniki 10. Przez cały rok prowadzone były przez psychologa – P. Jarosława Najberga (24 godz./mies.). Ze wsparcia korzystały zarówno osoby dorosłe, jak i dzieci. Na spotkania zgłaszały się osoby z różnymi problemami: uzależnieni od alkoholu czy narkotyków, doświadczający przemocy psychicznej, z problemami wychowawczymi, współuzależnieni, z licznymi zaburzeniami, DDA i inni. W 2025 r. udzielono łącznie **242 konsultacje**.

Dodatkowo Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wielgim ul. Starowiejska 8 prowadził punkt informacyjny dla osób uzależnionych i współuzależnionych w szczególności od alkoholu i narkotyków.

W miejscowości Zaduszniki ma swoją siedzibę **Stowarzyszenie Trzeźwościowe „SZANSA”**, skupiające osoby, które były lub są leczone z wszelkich uzależnień (alkohol, narkotyki itp.) oraz ich rodziny. W ramach działalności prowadzone są zajęcia terapeutyczne dla osób uzależnionych i współuzależnionych – punkt psychologiczno-konsultacyjny. Podczas konsultacji terapeutka prowadziła rozmowy, dążyła do podjęcia przez te osoby trwałej abstinencji oraz odzyskania równowagi emocjonalnej. W okresie od 01.01.2025 r. do 31.12.2025 r. w ramach działalności stowarzyszenia wsparciem objętych zostało 18 osób uzależnionych i 6 osób współuzależnionych.

Wskaźnik - liczba rodzin i osób objętych pomocą społeczną, świadczeniami rodzinnymi, świadczeniami z funduszu alimentacyjnego

W 2025 r. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wielgiem przyznał pomoc i wsparcie **298 rodzinom o łącznej liczbie osób w rodzinach – 953.**

Tabela nr 1. Typy rodzin objętych pomocą społeczną

WYSZCZEGÓLNIENIE	2025	
	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
RODZINY OGÓŁEM	298	953
o liczbie osób:	87	87
1		
2	39	78
3	53	159
4	47	188
5	45	225
6 i więcej	27	216
Rodziny z dziećmi ogółem	169	715
o liczbie dzieci:	48	144
1		
2	63	252
3	43	215
4	9	54
5	3	21
6	1	8
7 i więcej	2	21
Rodziny niepełne ogółem	37	113
o liczbie dzieci:	20	46
1		
2	10	31
3	5	22
4 i więcej	2	14
Rodziny emerytów i rencistów ogółem	28	70
o liczbie osób:	8	8
1		
2	12	24
3	3	9
4 i więcej	5	29

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: Sprawozdanie roczne MRiPS - 03.

Czynnikami, które stanowią ryzyko marginalizacji lub są powodem wykluczenia społecznego, są obszary problemowe zdiagnozowane w rodzinach korzystających z pomocy społecznej.

Przedstawia je poniższa tabela.

Tabela nr 2. Powody przyznania pomocy

Powód trudnej sytuacji życiowej	2025	
	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Ubóstwo	136	332
Sieroctwo	0	0
Bezdomność	3	3
Potrzeba ochrony macierzyństwa	45	241
w tym: potrzeba ochrony wielodzietności	40	224
Bezrobocie	139	479
Niepełnosprawność	102	295
Długotrwała lub ciężka choroba	93	244
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego - ogółem	108	412
w tym: rodziny niepełne	31	85
rodziny wielodzietne	21	111
Przemoc domowa	11	38
Potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi	0	0
Alkoholizm	7	9
Narkomania	0	0
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	2	3
Trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy (art. 7 pkt 11)	0	0
Zdarzenie losowe	2	5
Sytuacja kryzysowa	0	0
Kłęska żywiołowa lub ekologiczna	0	0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: Sprawozdanie roczne MRiPS - 03.

Najczęstszymi powodami przyznawania pomocy finansowej było bezrobocie – 139 rodzin, w tym długotrwałe bezrobocie, ubóstwo – 136 rodzin oraz bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego – 108 rodzin.

W związku z tym, że bezrobocie nadal stanowi główny powód przyznawania pomocy, podejmowane są działania wspierające dla tych rodzin, głównie poprzez pracę socjalną. Pracownicy socjalni starają się motywować osoby bezrobotne do zmiany sytuacji poprzez intensywne poszukiwanie pracy, w tym pracy dorywczej. Wskazują miejsca, gdzie można podjąć tego typu pracę, a tym samym zdobyć dodatkowe środki na życie.

W 2025 r. zawarto 3 kontrakty socjalne z osobami bezrobotnymi. Głównym celem podpisanych kontraktów socjalnych było przyjęcie postawy aktywnej w pokonywaniu trudności życiowych, poprawa sytuacji życiowej.

W 2025 r. zasiłki stałe otrzymało 59 osób (57 rodzin). Zasiłki okresowe przyznano 108 rodzinom o liczbie osób w rodzinach 336, głównie z powodu bezrobocia. Zasiłki celowe i w naturze otrzymało 48 rodzin, w tym 23 rodziny specjalne zasiłki celowe. Świadczenie pieniężne na zakup posiłku lub żywności w ramach wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” przyznano 169 rodzinom. Zasiłek celowy na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego otrzymały 2 rodziny.

W 2025 r. usługami opiekuńczymi objęto 9 osób/rodzin, z tego 4 osoby otrzymały wsparcie w ramach Programu „Opieka 75+” – edycja 2025. Z Programu „Opieka wytchnieniowa” dla Jednostek Samorządu Terytorialnego – edycja 2025 skorzystało 16 osób, zaś z Programu „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością” dla Jednostek Samorządu Terytorialnego – edycja 2025 – 30 osób z niepełnosprawnościami.

GOPS Wielgie jest Partnerem Programu „Kujawsko-Pomorska Teleopieka”. W 2021 r., w ramach partnerstwa - 10 osób (osoby niepełnosprawne, starsze) otrzymało bransoletki życia – urządzenie alarmująco-monitorujące. W trakcie realizacji programu 4 osoby zmarły, do programu przystąpiły kolejne osoby. Stan osób objętych programem w 2025 r. – 9 osób. Pomoc w formie schronienia w schronisku dla bezdomnych otrzymały 4 osoby (mężczyźni), w tym 2 osoby w schronisku dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi.

W okresie od 01.01.2025 r. do 31.12.2025 r. **ze świadczeń rodzinnych skorzystało 425 rodzin** (stan na dzień 31.12.2025 r.). W tym miejscu należy wskazać wypłacone zasiłki rodzinne wraz z dodatkami – 8686 świadczeń, zasiłki pielęgnacyjne - 3610 świadczeń, świadczenia pielęgnacyjne – 1156 świadczeń, specjalne zasiłki opiekuńcze – 39 świadczeń, jednorazowa zapomoga z tyt. urodzenia dziecka – 33 świadczenia, świadczenie rodzicielskie - 209 świadczeń. Dział świadczeń rodzinnych wypłaca również zasiłek dla opiekunów. W 2025 r. wypłacono 1 tego typu świadczenie – w ciągu roku skorzystała 1 rodzina.

W ramach funduszu alimentacyjnego wypłacono **606 świadczeń**. W 2025 r. świadczenie z **funduszu alimentacyjnego pobrało 29 rodzin** (stan na dzień 31.12.2025 r.).

Udzielone wyżej świadczenia i pomoc w znacznym stopniu przyczyniły się do zabezpieczenia potrzeb bytowych dziecka i rodziny.

Wskaźnik - liczba dzieci dożywianych w szkołach

Dożywianie dzieci w szkołach i przedszkolach odbywało się w ramach wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2024-2028. Pomoc realizowana była i jest w formie „gorącego posiłku” tylko w dni nauki szkolnej i czynnej stołówki szkolnej. W 2025 r. z dożywiania w szkole i przedszkolu skorzystało łącznie **251 dzieci**.

Wskaźnik - liczba dzieci, które otrzymały stypendium i wyprawkę szkolną (realizowane przez szkoły)

W 2025 r. w szkołach z terenu gminy Wielgie nie przydzielono żadnych stypendiów szkolnych ani wyprawki szkolnej. Wszyscy uczniowie otrzymują bezpłatne podręczniki w ramach wsparcia rządowego.

Wskaźnik - liczba dzieci biorących udział w zajęciach organizowanych przez Ośrodek Kultury i Bibliotekę Gminy Wielgie w trakcie ferii i wakacji

Działalność Ośrodka Kultury i Biblioteki Gminy Wielgie w 2025 r., jak co roku w okresie ferii i wakacji, skierowana była w głównej mierze do dzieci i młodzieży szkolnej.

W okresie ferii zorganizowano:

- 20 stycznia 2025 r. – warsztaty wykonywania świec sojowych,
- 22 stycznia 2025 r. – wyjazd do Multikina we Włocławku,
- 23 stycznia 2025 r. – pokaz iluzji dla dzieci,
- 28 stycznia 2025 r. – warsztaty ceramiczne,
- 30 stycznia 2025 r. – wyjazd do Term Uniejów,
- w każdy poniedziałek i piątek zajęcia instrumentalne Gminnej Orkiestry Dętej,
- w każdy czwartek zajęcia tańca dla dzieci,
- zbiórki harcerskie.

W okresie wakacji zorganizowano:

- 30 czerwca 2025 r. - rozpoczęcie akcji „Aktywne Wakacje”: ognisko, nocna obserwacja nieba z „Astrobazą Syriusz”,
- 01 lipca 2025 r. - warsztaty plastyczne dla dzieci,

- 02 lipca 2025 r. – warsztaty ceramiczne „Cuda z gliny”,
- 03 lipca 2025 r. – warsztaty bębniarskie,
- 07 lipca 2025 r. – warsztaty kulinarne – wakacyjne gofry,
- 09 lipca 2025 r. - wyjazd do Multikina we Włocławku,
- 11 lipca 2025 r. - zajęcia plastyczne dla dzieci,
- 14 lipca 2025 r. – warsztaty kulinarne – wakacyjne babeczki,
- 19 lipca 2025 r. – Jarmark tradycji i obyczajów (rekonstrukcja dawnych rzemiosł i zajęć gospodarskich, stoiska lokalnych twórców ludowych, stoiska z tradycyjnymi produktami spożywczymi, pokaz użytkowania dawnych sprzętów rolniczych) zrealizowany w ramach dofinansowania ze środków budżetu państwa, przyznanych przez Ministra Edukacji w ramach programu „Nasze tradycje”,
- w każdy czwartek zajęcia taneczne dla dzieci,
- w każdy piątek i poniedziałek w lipcu - zajęcia instrumentalne,
- zbiórki harcerskie.

Łączna liczba uczestników 1200 osób.

Wskaźnik - liczba rodzin objętych specjalistycznymi usługami opiekuńczymi

W 2025 r. specjalistycznymi usługami opiekuńczymi dla osób z zaburzeniami psychicznymi w miejscu zamieszkania objętych zostało **16 osób (16 rodzin)**.

Wskaźnik - liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny

W GOPS Wielgie zatrudniony jest 1 asystent rodziny. To właśnie w celu wzmocnienia rodziny w należyтым wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej przyznany był asystent rodziny. Wspieranie rodziny polega przede wszystkim na uruchomieniu w rodzinach ich zasobów oraz radzenia sobie w przyszłości z podobnymi trudnościami, z jakimi stykają się i będą stykać w codziennym życiu. Praca asystenta to m.in. zdiagnozowanie, przy współudziale pracownika socjalnego sytuacji rodziny pod kątem problemów i potrzeb, a następnie wraz z rodziną opracowanie planu działania. W przydzielonych do pracy przypadkach dużego zaangażowania wymagała praca z dziećmi. W ramach kontaktu z pedagogiem szkolnym i wychowawcami asystent diagnozował problemy dzieci w nauce. Asystent rodziny pracował również nad motywacją członków rodziny do podjęcia leczenia odwykowego w przypadku problemu alkoholowego.

Ogółem w 2025 r. asystent rodziny objął swoim wsparciem **12 rodzin**. Zdarza się, że asystent kończy pracę z jedną rodziną, a zaczyna wspierać kolejną, która wymaga podjęcia stosownych działań.

GOPS Wielgie przy współpracy z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Lipnie i przy partnerstwie Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Toruniu w dniu 04.09.2025 r. zorganizował dla wytypowanych rodzin z dziećmi z naszej gminy warsztaty „Komunikacja z dzieckiem – nauka wyrażania własnych emocji” (w tym rodziny objęte asystenturą). W dniu 30.10.2025 r. we współpracy z PCPR Lipno odbyło się indywidualne poradnictwo pedagogiczne. W dniach 21.10.2025 r., 06.11.2025 r. i 19.11.2025 r. zorganizowane zostały spotkania asystenta rodziny z rodzinami objętymi asystenturą, i nie tylko, których celem była integracja i wymiana doświadczeń wśród rodzin mieszkających w naszej gminie.

W dniu 16.12.2025 r. asystent rodziny zorganizował spotkanie Wigilijne dla rodzin objętych asystenturą. Zaproszone rodziny przygotowały potrawy wigilijne, dzieliły się opłatkiem, wzajemnie wręczyły sobie drobne upominki.

Zadaniem asystenta rodziny jest również realizacja zadań nałożonych ustawą z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”. Jest to ustawa o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin, w których urodziły się dzieci niepełnoprawne. Ten rodzaj asystowania rodzinie, mający na celu koordynowanie poradnictwa specjalistycznego, w tym zdrowotnego, jest świadczeniem udzielanym na wniosek osoby zainteresowanej. W roku sprawozdawczym nie wpłynął żaden wniosek w tym zakresie.

Wskaźnik - liczba rodzin objętych pracą socjalną

Jednym ze sposobów zapobiegania powstawaniu sytuacji kryzysowych jest prowadzenie pracy socjalnej, rozumianej jako działalność zawodowa, skierowana na pomoc osobom i rodzinom we wzmocnieniu lub odzyskaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi. Praca socjalna dotyczy niemal każdej rodziny zgłaszającej się o pomoc do Ośrodka. W roku 2025 **pracą socjalną objęto 257 rodzin**, z liczbą osób w rodzinach 803.

Pracownicy socjalni wpływają na zmiany życia indywidualnych osób i rodzin, służą pomocą w sytuacjach nagłych i kryzysowych. W ramach pracy socjalnej pracownicy socjalni m.in. udzielają poradnictwa, doradztwa oraz wsparcia emocjonalnego i informacyjnego, motywują do zmiany trudnej sytuacji rodziny, pomagają skompletować dokumenty o przyznanie

świadczeń z ubezpieczenia społecznego, pomagają w zarejestrowaniu do specjalisty, lekarza czy też w załatwieniu spraw urzędowych.

Rodziny, które korzystają z pomocy asystenta rodziny chętnie współpracują, włączają się również czynnie w działania na rzecz środowiska lokalnego, m.in. zapewnienie dzieciom pożądanых społecznie form spędzania czasu wolnego, poprzez przygotowywanie np. projektów integracyjnych. Asystent rodziny podczas indywidualnych rozmów z podopiecznymi Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wielgim, a także pozostałymi mieszkańcami uwrażliwia społeczność na krzywdę człowieka, wskazuje obszary, w których mieszkańcy mogliby podjąć szeroko rozumiane działania.

Podjęmowanie działań przez asystenta i pracowników socjalnych, pobudzanie społeczności do działania, niesie ze sobą wiele korzyści, m.in. daje poczucie sprawczości klientom, aktywizuje mieszkańców i nie uzależnia od pomocy społecznej, umożliwia zmianę postaw, sposobu myślenia i wartości. W zintegrowanej społeczności wiele problemów pojedynczych osób może zostać rozwiązanych własną inicjatywą społeczności lokalnej, jako bezpłatne rozwiązywanie problemów.

Potrzeby społeczności lokalnej zgłaszane są każdorazowo przez mieszkańców podczas zebranych sołeckich, jak również podczas osobistych wizyt w Urzędzie Gminy Wielgie.

Monitoring potrzeb społeczności lokalnej prowadzony jest również w oparciu o indywidualne rozmowy asystenta rodziny i pracowników socjalnych podczas wywiadów środowiskowych.

Wskaźnik - liczba założonych Niebieskich Kart

W 2025 r. na terenie gminy Wielgie założonych zostało **11 formularzy „Niebieska Karta”**, z tego 9 przez Policję i 2 przez GOPS. W 10 przypadkach sprawcami przemocy byli mężczyźni, zaś w 1 kobieta. Łączna liczba rodzin objętych czynną procedurą „Niebieskie Karty” (2023-2025) wyniosła 27 (łącznie 85 osób w rodzinach). Opracowano 11 indywidualnych planów pomocy. W 2025 r. odbyło się 6 posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego (raz na 2 m-ce). Również w danym roku powołano 11 grup diagnostyczno-pomocowych (w 2025 r. funkcjonowało 27 GDP, łącznie odbyło się 101 spotkań). W badanym roku zakończonych zostało 10 procedur „Niebieskie Karty”, zakończonych 9-miesięcznych monitoringów NK było 9, do 9-miesięcznego monitorowania w 2026 r. pozostało 7 NK, zaś czynnych „Niebieskich Kart”, które przeszły na 2026 r. jest 11.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wielgim współpracuje ze Specjalistycznym Ośrodkiem Wsparcia dla Osób Doznających Przemocy Domowej we Włocławku (MOPR

Włocławek). W Specjalistycznym Ośrodku tymczasowo od 27 marca 2023 r. do grudnia 2026 r. przebywała matka z małym dzieckiem (mieszkanca gminy Wielgie – cudzoziemka) - objęta indywidualnym planem pomocy.

Wskaźnik - liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej/powracających z pieczy zastępczej do rodziców

W sytuacji, kiedy rodzina nie podejmuje współpracy z asystentem rodziny, bądź zagrożone jest zdrowie i życie dziecka, instytucja pod opieką której przebywa rodzina wnioskuje do sądu rodzinnego o umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej.

Na terenie naszego powiatu w Lipnie obecnie funkcjonują 3 Placówki Opiekuńczo-Wychowawcze z wydzielonymi miejscami dla dzieci odebranych rodzicom podczas interwencji: „Parkowa”, „Na Zakręcie” i „Zakątek”. W miejscowości Janiszewo gm. Chrostkowo działa Rodzinny Dom Dziecka, zaś w Majdanach – zawodowa rodzina zastępcza pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego, do którego trafiały dzieci z interwencji.

Rodzinna piecza zastępcza

Organizowanie rodzinnej pieczy zastępczej należy do zadań powiatu. Ośrodek w tym zakresie współpracuje z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Lipnie. Do najważniejszych zadań ośrodka należało:

- udzielanie pomocy i wsparcia rodzinom zastępczym oraz dzieciom przebywającym w pieczy zastępczej,
- propagowanie idei rodzicielstwa zastępczego,
- udział w dokonywaniu okresowej oceny sytuacji dzieci przebywających w rodzinie zastępczej,
- bieżąca współpraca z instytucjami działającymi na rzecz dziecka.

W rodzinnej pieczy zastępczej z terenu gminy Wielgie umieszczonych było **14 dzieci** w tym: **4 dzieci** w rodzinach spokrewnionych, **7 dzieci** w rodzinnym domu dziecka, **2 dzieci** w zawodowej rodzinie zastępczej pełniącej funkcję pogotowia rodzinnego i **1 dziecko** w niezawodowej rodzinie zastępczej.

Instytucjonalna piecza zastępcza

W placówkach opiekuńczo-wychowawczych w 2025 r. przebywało **3 dzieci** z terenu gminy Wielgie.

Zadania w tym zakresie obejmowały:

- współpracę z kuratorami sądowymi i Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Lipnie, w celu zapewnienia opieki i wychowania dzieciom całkowicie i częściowo pozbawionym opieki rodziców,
- działania na rzecz powrotu dziecka do rodziny,
- pokrywanie kosztów utrzymania dzieci umieszczanych w placówce opiekuńczo - wychowawczej na terenie powiatu lipnowskiego.

Placówki opiekuńczo-wychowawcze, w których umieszczeni byli małoletni:

- 1) Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza „Na Zakręcie” w Lipnie - **2 dzieci**,
- 2) Powiatowa Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza w Wielgiem (87-645 Zbójno) – **1 dziecko**.

Wskaźnik - liczba dzieci korzystających ze stypendium szkolnego o charakterze socjalnym

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wielgiem realizuje zadania z zakresu przyznawania pomocy w formie stypendiów szkolnych o charakterze socjalnym. Corocznie do dnia 15 września przyjmowane są wnioski o przyznanie stypendium. Stypendium szkolne o charakterze socjalnym może być przyznane z powodu trudnej sytuacji materialnej, wynikającej z niskich dochodów na osobę w rodzinie, a w szczególności, gdy w rodzinie tej występuje: bezrobocie, wielodzietność, rodzina niepełna, niepełnosprawność, alkoholizm, narkomania, brak umiejętności wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczych, ciężka lub długotrwała choroba, a także gdy wystąpiło zdarzenie losowe.

Stypendium szkolne o charakterze socjalnym w **I półroczu 2025 r. otrzymało 129 uczniów**, zaś w **II półroczu 2025 r. - 155 uczniów**. Zasiłek szkolny czyli wsparcie finansowe w związku ze zdarzeniem losowym otrzymało 5 uczniów (w I półroczu 2025 r.).

Wskaźnik - liczba osób korzystających z poradnictwa GKRPA w Wielgiem oraz liczba wniosków skierowanych na leczenie odwykowe do Sądu

Z danych Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Wielgiem wynika, że w 2025 r. do Gminnej Komisji wpłynęło 13 wniosków o objęcie leczeniem odwykowym lub przeprowadzenie rozmów, dotyczących uzależnienia. Odbyło się 6 spotkań GKRPA z osobami uzależnionymi i członkami ich rodzin. Przeprowadzono 15 rozmów z osobami z problemem alkoholowym lub członkami ich rodzin. Komisja skierowała 2 wnioski do biegłych sądowych: psychologa i psychiatry o wydanie opinii w przedmiocie

uzależnienia oraz wskazania formy leczenia. W danym roku skierowano do Sądu 1 wniosek na leczenie odwykowe.

Zadaniem komisji jest m.in. rozpatrywanie wniosków o objęcie leczeniem odwykowym, przeprowadzanie rozmów z osobami z problemem alkoholowym, zobowiązanie do leczenia odwykowego, udzielanie wsparcia, motywowanie do zaprzestania spożywania alkoholu.

Wskaźnik - liczba pracowników pracujących z rodziną, którzy podnieśli swoje kwalifikacje poprzez udział w szkoleniach, studiach, superwizjach

Niemal wszyscy pracownicy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wielgim w większym czy też w mniejszym stopniu pracują z rodziną. Pracę z rodziną prowadzą w głównej mierze pracownicy socjalni, asystent rodziny i kierownik GOPS. Pracę na rzecz rodziny wykonuje także inspektor do spraw wspierania rodziny, referent mający w swoim zakresie zadania wynikające z ustawy o wychowaniu trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz na zlecenie GOPS Wielgie osoby i firmy w zakresie wszelkiego rodzaju usług terapeutycznych, psychologicznych czy specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Wsparcie pracowników zajmujących się pomocą na rzecz rodziny, polega przede wszystkim na tworzeniu możliwości podnoszenia umiejętności asystentowi rodziny oraz pracownikom socjalnym, w zakresie pracy z rodzinami mającymi trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. GOPS Wielgie realizuje to zadanie umożliwiając pracownikom udział w kursach i szkoleniach.

W Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Wielgim zatrudnionych jest 5 starszych specjalistów pracy socjalnej (pracownicy socjalni) wykonujących swoją pracę w terenie (w tym 1 koordynujący działania w zakresie specjalistycznych usług opiekuńczych i innych programów dot. wspierania rodziny) oraz 1 asystent rodziny zatrudniony na umowę o pracę w systemie zadaniowym. Pracę z rodziną prowadzi również kierownik GOPS Wielgie. Zatem w najszerszym zakresie **7 pracowników ośrodka pomocy pracuje z rodzinami i podnosi swoje kwalifikacje poprzez udział w szkoleniach.**

W 2025 r. w/w pracownicy uczestniczyli w takich szkoleniach/warsztatach, jak:

- szkolenie „Bezpieczeństwo osobiste pracownika socjalnego podczas wykonywania obowiązków służbowych z zastosowaniem technik samoobrony w praktyce” – 5 osób,
- szkolenie „Skierowanie do domu pomocy społecznej i umieszczenie w DPS. Ustalenie opłaty dla mieszkańca oraz zwolnienie z opłaty za pobyt” (9 godzin) – 1 osoba,
- kurs „Trener TUS – Trening umiejętności społecznych” (60 godzin) – 1 osoba,
- kurs „Pierwsza pomoc i ratownictwo medyczne” (50 godzin) – 1 osoba,

- „Szkolenie dla Pełnomocników oraz Członków i Kandydatów do Komisji PiRPA” (6 godzin) – 1 osoba,
- webinar „Dialog motywujący w pracy z osobą i rodziną” spotkanie online z ekspertem – 1 osoba,
- webinar „Realizacja asystentury rodziny z nakazu sądu. Spotkanie z Sędzią Sądu Rejonowego” – 1 osoba,
- webinar „Kontrola Standardów Ochrony Małoletnich. Spotkanie z ekspertem.” – 1 osoba,
- szkolenie online „Utrwalanie zmian – praca z nawrotami do starych nawyków wg DM (5 godzin) – 1 osoba,
- kurs „Asystent rodziny” (230 godzin) – 1 osoba,
- szkolenie online „Podział zadań pomiędzy AR, pracownika socjalnego w pracy z rodziną z dziećmi i na jej rzecz” – 1 osoba,
- szkolenie „Etapy metodologicznego działania asystenta rodziny wg podejścia skoncentrowanego na rozwiązaniach” (5 godzin) – 1 osoba,
- szkolenie „Wypalenie zawodowe” (4 godziny) – 1 osoba,
- szkolenie „Systemowy model pracy z rodziną” (9 dni) – 1 osoba,
- szkolenie online „Kiedy pomoc staje się skuteczna – dobre praktyki zespołów interdyscyplinarnych” – 1 osoba.

Asystent rodziny w dniach 22-23.09.2025 r. uczestniczył w konferencji otwierającej program szkoleniowy dla asystentów rodziny połączonej z XIII Ogólnopolskim Zlotem Asystentów Rodziny nt. „Pedagogiczno-psychologiczne aspekty pracy asystenta rodziny. Konteksty pracy z rodzinami z Ukrainy”. Warsztaty: TBRI – interwencja relacyjna oparta na zaufaniu (12 godzin).

PODSUMOWANIE

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Wielgie na lata 2023-2025 zakładał tworzenie optymalnych warunków dla prawidłowego funkcjonowania rodziny, wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz poprawy stylu i jakości życia. Wspieranie rodzin nadal ma charakter profilaktyczny i ochronny. Rodzinie stwarza się możliwości samodzielnego zmierzania się ze swoimi problemami, co zwiększa szanse na prawidłowe funkcjonowanie w środowisku i poczucie odpowiedzialności przy wykorzystaniu własnych potencjałów jakie posiada. Należy pamiętać, że realizacja Programu możliwa jest dzięki

współpracy z podmiotami zajmującymi się sprawami rodziny i wspólne podejmowanie stosownych działań. Również zaangażowanie sołectw w organizowanie wszelkiego rodzaju imprez okolicznościowych dla dzieci i dorosłych wpływa pozytywnie na rozwój i relacje międzyludzkie.

Wspierając rodzinę, przyczyniamy się do rozwoju i wzmacniania więzi w całej społeczności, a działania profilaktyczne przeciwdziałają takim zjawiskom jak marginalizacja, wykluczenie społeczne oraz „diedziczenie” dysfunkcji, bezradności i zależności od innych. Nie każda rodzina jest gotowa skorzystać z tej oferty, bo wiąże się to często ze zmianą dotychczasowego stylu życia, przełamania dotychczasowych wzorców rodzinnych, podjęcia wysiłku w kierunku terapii, leczenia odwykowego, zatrudnienia, dbania o potrzeby dzieci. Wówczas, gdy dobro dziecka jest zagrożone, gdy jest krzywdzone, zaniedbywane - konieczne są działania interwencyjne i umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej. Ale nawet w takiej sytuacji rodzina nadal ma szansę odzyskać dziecko i może uzyskać wsparcie w odzyskaniu zdolności do prawidłowej opieki nad dzieckiem.

Po przeprowadzonej analizie podejmowanych w 2025 roku działań w ramach Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Wielgie na lata 2023-2025 należy stwierdzić, iż odzwierciedlają one potrzeby rodzin z terenu gminy Wielgie. Jednocześnie wskazana jest w latach następnych dalsza kontynuacja działań skierowanych do rodzin oraz w miarę możliwości rozszerzenie ich w sytuacji zaistniałych potrzeb.

Ze względu na narastające problemy psychologiczne u dzieci i młodzieży, niezbędne staje się nawiązanie współpracy z psychologiem dziecięcym, który udzielałby wsparcia dzieciom z terenu gminy. Dążenie do utworzenia placówek wsparcia dziennego, podejmowanie działań zmierzających do powstawania rodzin wspierających i realizacja programów osłonowych wspierających rodzinę, to tylko niektóre z zadań, będących w planach do zrealizowania w kolejnych latach. W tym miejscu należy wskazać, że Uchwałą Nr XVIII/134/2025 Rady Gminy Wielgie z dnia 30 grudnia 2025 r. przyjęto „Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Wielgie na lata 2026-2028” – kolejne 3 lata działań programowych.

Nadal konieczne jest współdziałanie wielu służb i organizacji, działających przede wszystkim na rzecz rodzin i dzieci, bowiem wyłącznie praca zespołowa stanowić będzie pełne i kompleksowe wsparcie. GOPS Wielgie współpracuje ze Specjalistycznym Ośrodkiem Wsparcia dla Osób Doznających Przemocy Domowej we Włocławku (MOPR Włocławek), jak również z Warsztatem Terapii Zajęciowej (WTZ) w zakresie wsparcia rodziny, w której jest osoba dotknięta niepełnosprawnością. W planach GOPS Wielgie jest również współpraca

z Zakładem Aktywizacji Zawodowej, w zakresie stworzenia możliwości pracy dla osób z niepełnosprawnościami.

Gminny Ośrodek Pomoc Społecznej w Wielgim cały czas poszukuje nowych form pracy z rodziną po to, aby rodzina potrzebująca wsparcia otrzymała konkretną pomoc oraz aby jakość życia rodziny miała lepszy wymiar. Osiągnięcie przez rodzinę stabilności życiowej, która umożliwi jej wychowanie dzieci jest celem, którego osiągnięcie wspólnymi siłami daje większą satysfakcję. Mając na uwadze skuteczność w udzielaniu pomocy rodzinom niewydolnym opiekuńczo-wychowawczo, konieczne jest utrzymanie dotychczasowego kierunku działań, a przede wszystkim wysokiej aktywności pozostałych instytucji i organizacji mających w swoich zadaniach pracę z rodziną.

Wspierając rodzinę, wspieramy coś znacznie więcej niż tylko pojedynczych ludzi — wspieramy całe społeczeństwo, jego przyszłość, jego serce.

Sporządził:

Magdalena Rumianowska
- starszy specjalista pracy socjalnej

Zatwierdził:

Ewelina Giżyńska
Kierownik GOPS Wielgie